

Arbetsböcker i förskolan

Projekt “Racerbilar” för barn 2–4 år

FÖRFATTARE: ANNIKA JOHANSSON OCH HELENA DUNCAN

ARTIKEL NUMMER 11/2010

Denna artikel har 22 februari 2011 accepterats för publicering i Skolportens numrerade artikelserie för utvecklingsarbete i skolan av Nacka kommuns läsgrupp med Björn Söderqvist fil. dr. samt rektor, Nacka kommun, som gruppens ordförande.

Fri kopieringsrätt i ickekommersiellt syfte för kompetensutveckling eller undervisnings i skolan och förskolan under förutsättning att författarens namn, artikelns titel och källa:

Skolportens artikelserie anges. I övrigt gäller copyright för författaren och Skolporten AB gemensamt.

Denna artikel är publicerad i Skolportens nättidskrift Undervisning & Lärande.
<http://www.skolporten.com/U&L>

Aktuell metodbok med författaranvisningar: http://www.skolporten.com/U&L_Metodbok

Vill du också skriva en utvecklingsartikel? Maila till info@skolporten.com

Abstract

Vårt syfte med projektet Racerbilar var att utgå från barnens intressen, att få göra en arbetsbok som skulle lyfta fram deras tankar, idéer, reflektioner, deras matematiska tänkande och utveckla deras förmåga att göra egna dokumentationer. Vi ville att barnen skulle kunna påverka sitt lärande genom sitt eget utforskande. Genom att barnen använde sig av sin egen dokumentation kunde de komma till olika problemlösningar. Resultatet blev en arbetsbok där ritningar, barnens tankar, arbetsbeskrivningen och foton av det löpande arbetet samlades. Barnen skulle på ett konkret sätt kunna följa sin process från början till slut.

Annika Johansson och Helena Duncan, förskollärare på Bågens förskola, Saltsjö -Boo.

E-post: barret@unike.se

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	5
1.1 Syften	5
1.2 Inledning av projektet med barnen	6
1.3 Frågeställningar	6
2. Metod	6
3. Huvuddel.....	8
3.1 Beskrivning i relation till syften och frågor.....	8
4. Resultat och diskussion.....	12
5. Referenser	14
6. Bilaga.....	15
6.1 Bilder från Racerbilsprojektet, hösten –09	15

1.Bakgrund

Under hösten 2009 bildade vi¹ ett delvis nytt arbetslag på vår avdelning, med två förskollärare och en barnskötare. Vårt arbetslag blev inspirerat av Freinets pedagogik och hans sätt att utgå från barnens intressen och att barnen fick göra egna arbetsböcker.

”Freinetrörelsens förlagskooperativ börjar nu producera alternativa skolböcker i form av små lättillgängliga häften att ha i klassrummen som ett bibliotek för information och inspiration. Dessa ”arbetsböcker”, Bibliothèque de Travail, är egentligen en dokumentation av barn för barn av intressanta forskningsprojekt som olika klasser har gjort.” (Isaksson, 1996 s.25)

Detta inspirerade oss att barnen skulle få göra sina egna arbetsböcker, som lyfte fram deras forskning², reflektioner och matematiska tänkande, syftet var också att utveckla deras förmåga att göra egna dokumentationer och inspirera varandra. Vårt arbetslag ville att detta skulle leda till att de själva och med andra bli inspirerade att forska vidare inom andra områden. Tanken var att arbetsboken skulle bli ett verktyg för barnen att reflektera över sitt och kamraternas arbeten. Vidare ville vi få in matematiken i vardagen och att barnen skulle få möta matematik så som den framstår i deras egen värld. Det var också viktigt för oss pedagoger att språket skulle ha en central roll. Det ovan nämnda, samt tidigare positiva erfarenheter av att arbeta i projekt med små barn, gjorde att vi bestämde oss för att barnen och deras intressen skulle stå i fokus på ett konkret och projektinriktat arbetssätt. Observationer gjordes fortlöpande och det intresseområde som tydligt kunde ses i gruppen, blev upptakten till vårt projekt ”Racerbilar”.

Under första delen av hösten 2009 gjordes en projektplan där syfte, metodval och hur man skulle dokumentera och utvärdera projektet beskrevs.

1.1 Syften

Det arbetslaget ville uppnå med projektet ”Racerbilar” var att ge barnen möjlighet att kunna påverka sitt eget lärande genom ett eget forskande där de skulle få ta ansvar, ha inflytande och komma vidare i projektet med sina tankar och idéer. Genom ett medforskande arbetssätt av både barn och pedagoger hoppades vi att barnen skulle kunna reflektera, lyssna och berätta om sitt arbete och att använda sig av matematiska begrepp i meningsfulla sammanhang. Barnen skulle med hjälp av egna arbetsböcker få möjlighet att se hela sin process från början till slut och bli inspirerade att forska vidare.

1 Med vi menas fortsättningsvis arbetslaget.

2 Med forskning menar vi barnens eget utforskande

1.2 Inledning av projektet med barnen

En solig höstdag i skogen upptäcktes att många av barnen hade packat med förskolans nya små racerbilar i smyg i sina ryggsäckar. Genom frågeställningar och observationer uppfattades ett stort intresse för racerbilar bland både pojkar och flickor. Det blev upptakten till vårt projekt ”Racerbilar”. Som pedagoger ville vi inte påverka barnens uppfattning om hur en racerbil ser ut utan de skulle själva få fundera ut detta. Under arbetets gång skulle barnen få använda sig av olika tekniker. Vid olika tillfällen gick vi med barnen till biblioteket och lånade böcker som skulle knyta an till projektet, detta gjordes efter att första målningen av deras racerbilar var klar för att inte ge barnen en färdig bild av en racerbil.

Barnen fick även ta med egen litteratur hemifrån bland annat ”Stora boken om racerbilar” och ”Patriks snabbverkstad”. Varje vecka skulle vi utvärdera hur projektet framskred och fortlöpande observerade vi barnen i deras lek och skapande. Det skapades två rum för detta projekt, en ateljé och ett bilrum. För att kunna göra dagliga och varierade dokumentationer användes digitalkamera, dator, skrivare och videokamera. Projektet skulle fortgå mellan september 2009 till december 2009 och det skulle avslutas med en bilsalong för familjerna där de skulle få möjlighet att se en film med barnens presentationer av sina böcker och sina bilar och även en utställning av bilarna och böckerna. Vi presenterade vår tanke samt arbetssätt och syfte med projektet på höstens föräldramöte. Under mötet framfördes ett önskemål om att föräldrarna kunde bidra med virke och annat material som knöt an till projektet. Helgen innan starten av projektet gjordes rummen i ordning till en inspirerande miljö där materialet skulle finnas lättillgängligt för barnen. Vårt största och ljusaste rum gjordes om till en ateljé, där det även fanns en snickarbänk. Ett mindre rum gjordes om till ett bilrum där barnen hade tillgång till olika typer av bilar och konstruktionsmaterial.

1.3 Frågeställningar

Skulle barnen kunna använda sig av sin egen dokumentation under arbetets gång?

Skulle vi pedagoger lyckas förhålla oss som medforskande pedagoger?

Skulle barnen kunna reflektera och fundera över sin dokumentation?

Skulle slutresultatet bli en arbetsbok där de kunde se hela sin process?

Hur skulle barnen vilja forska vidare?

2. Metoder

En metod vi valde var att ge alla barn den tid de behövde till sitt arbete.

”Freinet slår fast att varje barn är unikt och följer en utvecklingslinje som är individuell och genom vilken barnet får självförtroende. Vid tidig ålder får barnet lära sig att ta ansvar för sin egen utveckling. Barnet måste få tillräckligt med tid för att utforska sin omvärld och fatta de beslut som ska tas”. (Isaksson, 1996, s.54).

När barnen snickrade arbetade de två och två tillsammans med en pedagog. Barnen inspirerade, reflekterade, forskade och kom på olika problemlösningar tillsammans. När barnen gjorde sina ritningar, byggbeskrivningar och arbetsböcker satt de individuellt tillsammans med en pedagog. Vi ville också visa barnen att det var de som hade de "rätta" svaren på exempelvis olika problemlösningar. Som pedagoger bestämde vi oss för att inte styra, istället skulle vi vara barnens medforskare och flexibla i vid bemärkelse. Barnen skulle få möjlighet, att utifrån sina olika sätt att lära, utveckla sina förmågor med hjälp av olika material, tekniker. Slutligen fick barnen frågan vad de behövde för att kunna bygga en egen bil. Projektet avslutades med en arbetsbok som var en sammanställning av varje barns målning, skiss och skriftlig reflektion på hur deras bil skulle se ut, skiss och skriftlig reflektion på "vad behöver man för att bygga en bil" och slutligen barnens egen "byggbeskrivning".

Under hela projektets gång fotograferade och antecknade vi det barnen berättade om sina arbeten. Vi ställde dem öppna frågor som: Hur ser en racerbil ut? Berätta hur du tänker? Om du visste hur man ska göra, hur skulle du göra då? Vad händer om...? Barnen fick göra en skiss på hur deras bil skulle se ut och även en skiss på vad de behövde för att bygga bilen. Under tiden projektet pågick hade vi som mål att bilderna skulle komma upp samma dag och även deras egna reflektioner för att de kontinuerligt skulle kunna följa sin egen läroprocess. För att få fram barnens tankar och idéer var vi pedagoger tvungna att fokusera på och dokumentera under hela tiden barnen gjorde sina ritningar och byggen. Vi ställde frågor:

Hur ska din racerbil se ut?

Kan du rita hur din bil ska se ut?

Vad behöver du för att bygga?

Om någon vill bygga en likadan bil hur ska de göra då?

Detta ledde till att vi pedagoger kunde se och följa barnens tankar runt deras projekt och hjälpa dem att komma vidare i sin process. Den dagliga dokumentationen gjorde att föräldrarna fick en inblick i deras arbeten.

Alla barn hade sin plats på väggen där intervjuer, skisser och bilder sattes upp för att barn, pedagoger och föräldrar tillsammans skulle kunna reflektera över processen och vad de hade lärt sig. All dokumentation fick sitta kvar tills deras arbete var klart. När arbetet var avslutat sammanställdes varje barns arbeten till en bok. Till det använde vi oss av datorn där barnen fick göra sin egen framsida som sedan laminades. Efterhand som bilarna blev klara blev de en inspiration och barnen samtalade och reflekterade tillsammans runt själva byggandet. När alla hade snickrat färdigt filmade vi varje barn när de presenterade sin bil och bok inför resten av gruppen.

3. Huvuddel

3.1 Beskrivning i relation till syften och frågor

Föräldrarna informerades om projektet på ett föräldramöte och de kunde fortlöpande följa barnens arbete genom bland annat dokumentationerna som satt synliga på väggarna under arbetets gång.

För att på bästa sätt kunna ta till vara på alla barns tankar och idéer samarbetade vi med hemspråksläraren så att det barn som inte hade svenska som modersmål kunde få begreppen både på sitt modersmål och svenska.

Som slutuppgift i projektet fick barnen med stöd av en pedagog presentera sitt projekt vid en samling med hjälp av sin arbetsbok och den färdiga bilen. Efter presentationen fick barn och pedagoger ställa frågor till barnet runt deras arbete och det hela filmades.

Eftersom barnen inte var med och iordningställde rummen var vi pedagoger nyfikna på hur barnen skulle uppfatta den nya innemiljön. Några av barnen kommenterade det med ”det är ju så här man vill ha det”, ”coolt” och ”vad fint”. Barnen visade en stor nyfikenhet och upptäckarglädje och började undersöka de olika rummen. Barnen satte igång med lek i bilrummet och började undersöka materialet i ateljen. Några limmade träbitar, målade och började uttrycka tankar om vad de ville skapa med materialet.

Vi tog med småbilar till skogen där de fick bygga bilbanor på berget. Barnen hade biltävlingar och mätte hur långt bilarna kunde åka. Barnen fick leka olika grupplekar med anspelning till att barnen skulle föreställa bilar.

Nästa steg blev att barnen fick måla en racerbil. Genom att inte ge barnen en färdig bild av hur en racerbil skulle se ut fick de måla fritt utifrån sina egna funderingar. Barnen valde färger och målade två i taget vid ett staffli. Barnen fick arbeta tillsammans för att det skulle bli en dialog och att de skulle inspirera varandra. Här är exempel på dialoger mellan barn och pedagoger.

Exempel: En flicka 4 år,

- Hur ska din racerbil se ut?
- Den ska vara rosa.
- Vad ritas du nu?
- Nu gör jag bakluckan och sen ska jag måla fönstret.
- Jag får ju inte glömma att göra hjulen. Det ska vara fyra hjul.
- Man ser bara två hjul. De andra två syns inte.
- Nu ska jag måla två till fönster och en ratt.
- Nu vill jag byta till lila färg.
- Vad har du tänkt måla nu?
- Färgen på hela racerbilen ska vara lila.
- Bilen står stilla.
- Nu är den klar.

Exempel: En pojke 4 år,

- Hur ska din racerbil se ut?
- Det får du se, det är en hemlis!
- Den ska vara blå. Jag börjar med taket sedan hjulen.
- Hur många hjul har en racerbil?
- Två hjul ska den ha.

Pojken målar svart, det är motorn.

- Jag har ratt, nu ska jag ha blått.
- Nu målar jag knappar, så jag kan höja.
- Vad ska du höja?
- Radion.
- Och knappar så det går fortare.
- Vad ska gå fortare?
- Bilen.
- Kör du bilen?
- Jag sitter under det svarta, det är fönstret.

Han kommenterar en annan pojkes racerbil ”vilken cool bil”.

När alla barn målat sattes deras målningar upp på väggen. Alla barn fick frågan ”Vad vill du göra mer/lära dig mer om racerbilar?” Det visade sig att alla ville snickra någon typ av bil, utom ett barn som ville snickra en bilbana. Nästa fråga var ”Hur ska du bygga den?”

Efter det fick varje barn sitta tillsammans med en pedagog och göra en ritning på hur bilen skulle se ut som de skulle bygga. De gjorde även en ritning på vilka verktyg och material de behövde. Barnen dokumenterade genom att rita antalet spik, brädor och vilka verktyg de trodde de skulle behöva till sin bil och hur verktygen såg ut.

Exempel: Flicka 4 år,

- Kan du rita hur du tycker att din bil ska se ut?
- Jag ska börja med att rita hjul. Två av hjulen är på andra sidan.
- Den ska ha en flagga där bak. Nu måste jag rita taket och sedan tre fönster där bak.
- Det ska bli en ”husracerbil”.
- Nu ska jag rita mig själv i ett fönster, och nu mamma också. Hon har inte så långt hår.
- Syster ska var med också. Pappa ska inte vara med för han är i affären och handlar.
- Vad behöver du för verktyg när du ska bygga bilen?
- En skruvmejsel och en hammare (Hon ritade).
- En såg måste jag ha om plankan är för lång.
- Jag behöver också många spikar, jag ska rita många spikar.
- Vad behöver du för att det ska bli en bil?
- Brädor behöver jag ju.

- Jag har ritat lika många brädor som jag har ritat spikar.
- 1,2,3,4,5,6,7....(Hon räknar) Sju stycken är det.

Exempel: Pojke 3 år,

- Kan du rita hur du tycker att din bil ska se ut?
- Ja....Jag börjar med att rita hjulen.
- Vad ritar du nu?
- Nu ska jag rita ett fönster och den som kör.
- Nu måste jag rita ett tak så det inte kan regna in.
- Nu ska jag rita en lampa på taket så att man ska kunna se på natten och så man inte

krockar med någon. Det ska vara många lampor så man kan se mycket.

- Jag vill också rita en katt. Jag måste också rita en gubbe. Det är han som har köpt katten.
- Hur ska du bygga din bil?
- Med plankor spikar och hammare.

Han börjar med att rita plankor.

- Jag tänkte att det ska vara fem plankor. Nu ska jag rita spikar och sedan en hammare.

Två barn åt gången fick vara inne med en pedagog och snickra. De började med att studera sina ritningar för att sedan bestämma vilket material och vilka verktyg de behövde. Barnen började reflektera över sina ritningar. När de gjort det fick de välja lämpligt virke till sin bil och plocka fram de verktyg och spik de behövde. För att belysa matematiken i ett naturligt och meningsfullt sammanhang fick barnen mäta hur lång plankan skulle vara till bilen och rita med ett vinkeljärn var de skulle såga. De fick själva fundera ut hur många delar de behövde till sin bil och antal hjul. Under arbetets gång fick de även ha stor tillit till sin egen förmåga att driva sitt projekt framåt genom att lösa alla problem som uppstod till exempel hur de skulle få ihop alla delar till bilen. Efter varje moment återkopplade de alltid till sin skiss med stöd av en pedagog.

Exempel: Flicka 4 år,

Hon la ut hjulen på sin ritning för att kontrollera att hon hade rätt antal.

Genom sitt forskande gjorde barnen olika reflektioner och problemlösningar över till exempel hur hjulen skulle sitta för att hjulen skulle snurra, hur många spikar som behövdes för att sätta fast hjulen. Vilken omkrets och längd spiken skulle ha för att passa till ändamålet. Ett barn som hade ritat alla hjulen på samma sida reflekterade över att bilen inte kunde köra utan att det behövdes två på varje sida. ”Barn är nyfikna av naturen och prövar sig fram, försöker upptäcka, misstar sig, börjar om, lyckas, lär sig. Barn tycker också om att upprepa de lyckade stegen.” (Isaksson, 1996, s.49).

Barnen sågade, slipade och hamrade själva, med visst stöd från en pedagog. Eftersom barnen arbetade två och två blev det ett utbyte av tankar mellan barnen. Under processens

gång reflekterade många barn över att man kanske behövde fler hjul än vad det var på ritningen för att bilen skulle rulla. Placeringen av hjulen blev ofta också det ett problem att lösa. Vi pedagoger hjälpte barnen i deras problemlösningar genom att ställa öppna frågor. Det som var intressant var att barnen ofta kom ihåg från ursprungsmålningen färg och utseende på bilen. Under hela projektet har bilarna som barnen byggt funnits tillgängliga för dem för att ge inspiration och för att leka med. I slutet av projektet fick barnen reflektera över hur man skulle göra om man ville bygga en likadan bil. De fick berätta om det var något som var svårt eller något man bör tänka på när man ska bygga deras bil och hur de tyckte att deras bil blev.

Exempel: Pojke 4 år

Byggbeskrivning till min bil:

Först sågar man, skär man fram och tillbaka. Sen slipar man bort det vassa. Sen gör man så här, två bitar ihop tsch (trycker ihop). Sen hamrar man ihop med en spik. Sen limmar man på knappar, tre stycken. Man behöver en varvar knapp, den varvar en bil, en snabb knapp, en ratt och en radioknapp. Sen tar man två hjul i taget på varje sida. Hamra fast dom med fyra spikar. Sen målar man blått. Alla verktyg behöver man.

– Hur tycker du att din bil blev?

– Bra.

– Om någon annan ska bygga din bil är det något som du tycker var svårt, som man bör tänka på?

– Inget var svårt. Det blev en lastbil, en konstig racerbil.

Exempel: Flicka 4 år

Först gör jag så här, jag sågade av en bit. Sen slipade jag, så man inte får stickor i fingrarna. Sen satte jag på hjulen, fyra stycken. Man spikar fast hjulen med en hammare, man får inte slå in spikarna ända in, då kan hjulen inte snurra. Sen gör man med en liten pinne om man vill ha en flagga, man limmar fast den. Flaggan gjorde jag av tyg. Först ritade jag, sen klippte jag ut den. Sen målade jag den gul och blå, det ska vara svenska flaggan. Först satte jag på där fram en ”motroti” så bilen inte flyger upp. Sen satte jag fast fina saker, som jag limmade fast och målade rosa. Bilen målade jag lila, jag målade ett gult fönster, jag målade däcken svarta. Sist satte jag på glitter.

– Hur tycker du att din bil blev?

– Jättebra.

– Om någon annan ska bygga din bil är det något som du tycker var svårt, som man bör tänka på?

– Inget var svårt.

Vi satte ihop alla dokument till en bok och barnen fick själva göra sin framsida på datorn, där de fick välja sin layout, skriva vad boken skulle heta och välja en bild på sin bil, boken laminerades sedan. När vi skrivit ner barnens reflektioner har vi använt oss av barnens egna ord och kompletterat med bilder på barnens olika moment under projektet för att göra arbetsboken levande för barnen. Exempel på vad barnen döpte sina böcker till ”X7”, ”Min bok är fin”, ”Hur man bygger Rally Scott”, ”Bästa boken”.

När alla barn hade avslutat sina byggen och gjort klart sina arbetsböcker så ställde vi i ordning ett bord där barnen skulle få stå och presentera sin bok och sitt bygge. Sedan fick barnen en och en berätta och visa sin arbetsbok och bil för resten av gruppen med stöd av en pedagog som ställde frågor runt barnets arbete. Barn som i vanliga fall inte vågat tala inför gruppen vågade nu stå i fokus och presentera sitt projekt med stor glädje och stolthet. Efter presentationen gavs barn och pedagoger möjlighet att ställa frågor till den som hade visning. Detta resulterade i många reflektioner hos barnen, som till exempel ” Om bilen inte har några hjul, kan den inte köra”, ” Om hjulen sitter för högt upp står bilen på marken”. Varje barns presentation filmades.

När barnen var klara med alla moment i projektet bjöd vi in alla familjer till en bilsalong där vi hade gjort en vernissage där alla fick möjlighet att titta på barnens arbetsböcker och färdiga bilar och även filmen där de presenterade sin bok och bil.

4. Resultat och diskussion

Värdet av att barnen tydligt har kunnat följa sin egen läroprocess har gjort att vi fortsatt att arbeta med barnens egna dokumentationer nu under vårterminen.

Vårt projekt har uppmärksammats med en artikel i Förskoletidningen nr 1/2010. Vi upplevde att barnen genom sitt forskande själva försökte lösa de problem som uppstod under arbetets gång. Genom presentationen av sitt arbete kunde de reflektera över sitt eget och även andras arbeten. Vi såg att arbetsböckerna blev en hjälp för barnen att se sin egen process från början till slut och att böckerna lyfte fram deras forskning, reflektion, matematiska tänkande och utvecklade deras förmåga att göra egna dokumentationer och inspirera andra. I och med att de fick presentera sitt arbete utvecklade de sin förmåga att lyssna, berätta, reflektera och ge uttryck för sina uppfattningar. Genom kontinuerlig dokumentation och filmen kunde föräldrarna vara delaktiga i barnens projekt. Eftersom barnen var nöjda med sitt resultat valde många av dem att fortsätta snickra och andra har valt att göra arbetsböcker men med ett annat innehåll. Under projektets gång har vi som medforskande pedagoger hört att barnen fått ett mer nyanserat språk. De har lärt sig mycket av varandra om vad som kan finnas i och på en bil och även benämna många delar som t.ex. antenn, avgasrör, säkerhetsbälte, backspeglar och hjälm.

Genom vårt nya arbetssätt som är inspirerat av Freinet och hans tankar blev arbetsböckerna en bra dokumentationsmetod för barnen att återkoppla till. Ett konkret arbetsmaterial för varje

barn och även en inspirationskälla för de andra barnen. Vi upplever att barnen genom arbetsböckerna kunnat se sin process från början till slut och reflektera över sitt arbete. Genom att vi har gett varje barn tid i sitt projekt har vi kunnat ta tillvara på barnens tankar och idéer. Arbetsboken och bilen blev något som alla barn var otroligt stolta över och lyfte fram varje barn och deras idéer och tankar och hjälpte dem att våga stå i fokus. Barnens föräldrar gavs genom boken en möjlighet att se sina barns kompetenser. Under resans gång har vi följt barnen och sett hur de utvecklats och mer och mer reflekterat runt sitt eget och andras arbeten. Vi har hört att barnen språkligt har utvecklats då de bland annat fått presentera sitt arbete inför gruppen och fört en kontinuerlig dialog med pedagoger och barn. Genom att barnen fått bestämma innehållet i projektet så upplevde vi att deras arbete blev till ett lustfyllt lärande för barnen. Efter det att projektet hade avslutats så har flera av barnen gjort nya arbetsböcker men inom andra intresseområden. Projektet har utvecklat oss som pedagoger och vi kommer att fortsätta att jobba projektinriktat utifrån barnens egna val som medforskande pedagoger. Vi vill fortsätta att jobba med arbetsböcker och barns egen dokumentation för att ge varje barn tillit till sin egen förmåga. De syften vi hade vid starten av vårt projekt tycker vi att vi nådde fullt ut och mer därtill. Projektet har lett till många reflektioner hos barnen, vilket har ökat deras utveckling och lärande. De har haft inflytande, samarbetat och visat hänsyn. Vi har alla haft roligt, inspirerats och sett att barnen genom egen dokumentation fått större möjlighet att reflektera över sitt eget lärande. Dokumentationen har även lett till att barnen har kommit fram till egna problemlösningar. Som pedagoger är vi glada över att vi tog möjligheten att inspirera barnen till ett lustfyllt lärande och utforskande arbetssätt.

Hur ett projekt med arbetsböcker startas upp är viktigt. Utgångspunkten hos oss var barnens intresse för racerbilar, vilket vi kunde notera genom att observera deras lek ute och inne. I vår grupp var många intresserade redan från början och övriga barn inspirerades av sina kamrater till bil lekar och skapandet av ”racerbilar” under projektets gång. Alla barn i gruppen ville verkligen vara med den här gången. En annan gång kanske vi har flera eller många olika projekt i gång samtidigt beroende av barnens olika behov. Det viktiga är att utgå från barnens egna intressen i valet av projekt och att hålla fast vid deras val, tankar och idéer under resans gång. För oss pedagoger gäller att fokusera på rollen som barnens medforskare, ge varje barn tid i sitt projekt och egen reflektion över det barnen visar och lär oss. Barnens lärande ger också oss pedagoger nytt lärande om varje barn och nya möjligheter till utveckling av vår verksamhet i förskolan.

Vår erfarenhet är att ett arbetsprojekt behöver ramar. Som pedagoger ger vi ramarna och barnen fyller med sitt innehåll. De ramar vi satte i projektet ”Racerbilar” var ex. projektets längd och hur vi startar upp och avslutar. Vi valde också arbetsboken som en metod och vi bestämde oss för att hålla ett medforskande förhållningssätt genom hela projektet. Ramarna höll ihop projektet och gav barnen trygghet i arbetet. För oss pedagoger betydde det att vi kunde arbeta koncentrerat och målinriktat.

5. Referenser

Isaksson, B, (1996). *Lust att lära – Célestin Freinet och hans pedagogik från 20-talet till 2000-talet*. Sveriges Utbildningsradio AB

Kindersley, D, (2001). *Stora boken om racerbilar*. Svensk utgåva av Bonnier Carlsen bokförlag

Löfgren, U, (1969). *Patriks snabbverkstad*. Rabén och Sjögren bokförlag

Skolverket (2006). *Läroplan för förskolan Lpfö 98*.

6. BILAGOR

6.1 Bilder från Racerbilsprojektet, hösten –09

Föräldrarna har gett skriftligt godkännande till att deras barn får vara med på bild.

